

Stirber Lajos

A komáromi Jókai Mór Alapiskolában kíváncsiskodtam

„Csak az tudja, hogy meddig mentünk, aki azt látja, hogy honnan indulunk el”
(Jókai Mór)

Az iskola fennállásának 60. évfordulója alkalmából készült – *Évkönyv, Jókai Mór Alapiskola 2005-2015 Komárom c.* – 185 oldalas kiadványt indítják annak összeállítói a fenti idézettel. Mint az intézmény 40 éven át volt pedagógusa nagy érdeklődéssel lapoztam át az Évkönyvet. Örömmel tölt el, hogy az abban közölt, gondosan elkészített írások sokrétű, gazdag tevékenységről számolnak be.

Örömbömben azonban öröm is vegyül, mert felmerült bennem a kérdés: vajon hány emberhez jut el ez a (s egyáltalán egy-egy ilyen) kiadvány? És jöttek a további kérdések: ha az iskoláról, mint „olyanról”, az ott folyó sokrétű tevékenységről alig ír – szól a (ma mindenható) média, ha nincs rendszeres tájékoztatás (ha az csak véletlenszerű), csoda-e, ha a közvélemény úgy ítéli meg az „iskolát”, a pedagógust, „ahogy”? Kellő információk hiányában a rohanó mai ember – tisztelet a kivételnek – egyszerűen általánosít: hajlamos az iskolát, mint olyat, szükséges rossznak elkönyvelni. Sőt senkitől sem irigyel jobban semmit, mint a pedagógustól – az annak regenerálódását szolgáló – „hosszú” nyári szünetét. Ilyen gondolatokkal mentem a 61. életévét taposó Jókai Mór Alapiskolába, s tettem fel néhány kérdést az iskola igazgatónőjének, Mátyás Katalinnak.

■ **Tisztelt igazgatónő (jó néhány évig dolgoztunk együtt), kedves Katica! Hány emberhez, kikhez jut el ez a gazdag, 10 évről beszámoló évkönyv?**

■ Leginkább a szakmabeliekhez: a helyi alap- és középiskolák pedagógusaihoz, az egyetemen oktatókhoz, a város vezetéséhez és az érdeklődő szülőkhöz.

■ **Nagy kár, hogy a nagy nyilvánosságához nem jut el. Állítom, ha az irigykedők valós képet kapnának a mai iskoláról, megváltozna a véleményük – folytatom én a gondolat-sort.**

■ Idézet az Évkönyvből: „Profilunkat a művészeti irányultság jellemezte; jellemzi. Ezt támasztja alá az énekkarok működésének évtizedes tradíciója, a kiemelkedő szintű képzőművészeti nevelés, az anyanyelvi oktatáson belül az országos és nemzetközi sikereket hozó vers- és prózamondás, illetve a táncoktatás. Ez teszi iskolánkat egyedivé.” A továbbiakban többek között így fogalmaz az Évkönyv. „Erősségeink: az egész napos, iskolaotthonos foglalkozás, a gyermekközpontúság, a sokszínű szakköri tevékenység.”

■ **Kérlek, szólj a felsoroltak mibenlétéről; kezdjük az iskolaotthonos foglalkozással.**

■ A program nagy előnye, hogy az iskola, a pedagógusok átvállalják a tanulók másnapi tanításra való felkészítését, amely komoly tehermentesítést jelent a szülőknak. A programot a rendkívül fontos, alapozó szakaszban – az 1. és 2. osztályban – alkalmazzuk. A kisdíákok nálunk nem visznek haza tanulnivalót; az iskolatáskát is csupán a hétvégeken kell hazavinniük. A gyerekek a tanítás utáni szabadidőt a családnak, ill. a kedvteléseiknek szentelhetik. A mi kisdíákjaink számára nem „mumus” az iskola. Ők örömmel jönnek iskolába. A 3. és 4. osztályban már nagyobb hangsúlyt kap az egyé-

- Július 20. – Illés napja: munkatilalmi nap volt.
- Július 22. – Mária Magdolna napja
- Július 25. – Jakab napja: ő volt az első vértanú az apostolok között, az utasok és hajósok védőszentje. Ezen a napon fejezték be a zab aratását, a téli időjárásra is ekkor jósoltak.
- Július 26. – Anna napja: Szűz Mária édesanyjának ünnepe, aki a bányászok, gazdasszonyok, szabók, járványos betegségben szenvedők védőszentje. A meddő nők bőjtöltek ezen a napon.
- Július 31. – Ignác napja, ő a katonák és várak védnöke. Szent Ignác a jezsuita rend alapítója volt.

Augusztus: Kisasszony hava, nyárutó, új kenyér hava

Az év 8. hónapja a Gergely-naptárban, nevét Augustus Octavianusról kapta. Előtte Sextilis („hatos”) volt a neve, utalva arra, hogy eredetileg ez volt a hatodik hónap a római naptárban.

Népi megfigyelések:

- Ha forró az augusztus első héten, sokáig lesz hó a télen.
- Ha sok az eső augusztusban, nem lesz jó bor a hordóban.

Jeles napok:

- Augusztus 1. – Szent Péter ünnepe: Muravidéken dologtöltő nap a szőlőtermelőknek.
- Augusztus 10. – Lőrinc napja: A dinya e naptól kezdve „lőrinc”, lucskos lesz.
- Augusztus 15. – Szűz Mária mennybemenetele: Moldván gyógynövényeket szentelnek. E naptól kezdve tiltották az asszonyoknak a fürdést a folyóvízben. Muravidéken dologtöltő nap.
- Augusztus 20. – Szent István napja 1774 óta, az új kenyér ünnepe is.
- Augusztus 24. – Bertalan napja: az e napi időjárásból jósolták meg, hogy milyen lesz a várható őszi időjárás. Az e napon köpült vajnak gyógyító erőt tulajdonítottak.

FORRÁSOK:

- <http://www.hungarotheka.hu/kalendarium.html>
- <http://edesszomorufuzike.blogspot.sk/2013/05/junius-nyarelo-napisten-hava.html>

ni – de még (a napközis) nevelő által irányított felkészülés. A gyerekeket fokozatosan így szoktatjuk a felső tagozaton (5-9. osztály) már elengedhetetlenül szükséges önálló tanulásra.

A szakkörök széles skáláját kínáljuk fel tanulóinknak. A tehetségfejlesztést tudatos, egyénre szabott felkészítő munkával végzik a kollégák. Tanulóinkat mind a minisztérium, mind a Kerületi Hivatal és az SZMPSZ által meghirdetett valamennyi versenyre felkészítjük. Gyermekünk a tanulmányi, a sport- és kulturális megmérettetések során szépen teljesítenek. Így a tanulmányi versenyeken elért eredményeink alapján több alkalommal is a Nyitrai kerület második legeredményesebb magyar iskolája lettünk.

■ Miben és milyen eredményekkel mérették meg tanulóitok ezidáig?

■ Arról, ami már lezajlott, azonnal kézhez kapom a kimutatást. (Ezúton is elnézést kérek mind a versenyzőktől, mind az őket felkészítő pedagógusoktól, hogy helyszűke miatt csak a dobogósok, s ha pedig nincsen dobogós, a legjobb eredményt elérő versenyző és felkészítője nevét közlöm.)

Magyar nyelv – Bendegúz nyelvész (regionális verseny): Annuš Emese – 1. hely; felkészítő tanár (ft.) Skuta Szilvia; Németh Levente – 2. hely, Szoboszlai Dorka – 1. hely, (ft.) Čermák Zsuzsa; Obert Lara – 2. hely, Mátyási Rajmond – 3. hely, (ft.) Tóth Árpád; Fekete Lujza – 1. hely, Juhász Luca – 2. hely, Stirber Bianka – 3. hely, (ft.) Juhász Mónika; Vörös Virág – 1. hely, (ft.) Rablanszká Zuzana; Gyuricsek Szilárd – 1. hely, Beke Bálint – 2. hely, Beke Zsolt – 1. hely, Vovčok Laura – 2. hely, Földes Nikolett – 3. hely, (ft.) Ibolya Jolán.

Szép magyar beszéd (járás és kerületi forduló): Fekete Lujza – 2. hely, (ft.) Juhász Mónika; Farkas Fanny (járás forduló) – 3. hely, (ft.) Čermák Zsuzsa.

Szlovák nyelv – Šaliansky Matko (mesemondó verseny) a szlovák és magyar tannyelvű alapiskolások közös megmérettetése (járás forduló) – Stirber Bianka – 1. hely, (ft.) Pok István

Rajz – Feszty kép – II. kategória; Czirfusz Gabriella – 2. hely; III. kategória: Száraz Barbara – I. hely, (ft.) Jókai Éva; Hóember témakör: 3 díjazott (ft. Bécsi Mónika)

Technika (járás forduló): Németh Csaba – 4. hely, (ft.) Vörös Hajnalka

Testnevelés – (járás hosszútávú váltó) – 5x800 m – 5. hely, (ft.) Nagy Erika; 10x1000m Németh Csaba, Rehák László, Vajkai Miklós, Eigel Armando, Lakatos Áron, Viczencz Péter, Tanka Tamás, Ponty Ádám, Beke Zsolt – 1. hely, (ft.) Németh Lajos

Futsal – Fábik Balázs, Farkas Csaba, Lakatos Áron, Szépe Ádám, Beke Zsolt, Ponty Ádám, Hegedűs Alexander, Eigel Armando, Beke Bálint, Kurčik Dávid – 2. hely, (ft.) Németh Lajos

– Természetesen – mondja az igazgatónő – a versenyekre való felkészülés mellett nagy súlyt helyezünk a „nevelésre”, a gyermekközpontú tevékenységre, hiszen az alkotó munkához elengedhetetlen a jó légkör kialakítása. Évek óta működik nálunk az ún. Ovi-suli, azaz szombatonként havi egy alkalommal találkozhatnak a leendő elsősök a majdani tanítóikkal. „Csibeavató” elnevezéssel már másodszor tartottuk meg az elsősök játékos avatását. És megalakult az iskola diákrparlamentje is, amely havonta rendezi meg ügyességi (például Lego-verseny) és szórakoztató délutánjait. Napköziseink: rendszeres látogatói az Olymp-center-nek. Télen korcsolyázni járnak, tavasztól pedig kerékpártúrákra viszik a gyerekeket pedagógusaik, nevelőik.

A hagyományos sportjátékok mellett nagyon közkedvelt iskolánkban a sportgimnasztika és a ritmikus gimnasztika (mintegy 60 gyerek látogatja), de a néptánc (amely szorosan kapcsolódik az ének-zene órákhoz) és a társastánc is. Táncosaink és gimnasztáink a legeredményesebb versmondóinkkal és az iskola Kicsinyek Kórusával együtt léptek fel és arattak nagy sikert a komáromi iskolák – Elszántan óvni az álmokat című – nyilvános ünnepi műsorában március 13-án a VMK-ban.

A tanulmányi versenyekre való felkészítés mellett a már hagyományosnak mondható saját rendezvényeinkre is fel kell készítenünk tanulóinkat – folytatja mondandóját az igazgatónő. – Nagy mesemondónk, Jókai Mór emlékét, szellemiségét őrizve 2005 óta rendezzük a Jókai és kora elnevezésű országos szintű irodalmi vetélkedőt. 2008 óta pedig – a Szlovákiai Magyar Pedagógusok Szövetségével (SZMPSZ) karöltve – az iskola egykor volt diákja, a neves színművész Kaszás Attila emléke tiszteletére hirdettük meg a nemzetközi versmon-

dó fesztivált. A 2010/11-es tanév óta – a Felvidéki Tehetségsegítő Tanács tehetségpontjaként – iskolánkban vizuális és művészeti nevelés műhely működik.

Ebben az évben – a szülők számára már hagyományosan rendezendő tanév végi gálaműsor keretében – ünnepeljük a Juhász Mónika vezette „nagyok” kórusa fennállásának 55. és a Pfeiferlik Annamária vezetésével éneklő „kicsinyek” kórusa megalakulásának 45. évfordulóját. Emellett mindkét énekkarunk nagy igyekezettel készül a (háromévenként megrendezésre kerülő) Csengő Énekszó – a szlovákiai magyar gyermek- és ifjúsági kórusok országos fesztiválja – minősítő versenyének, idei, már XVI. évfolyamára. Nagykórusunk az egyedüli olyan énekkar, amely a Csengő Énekszó eddigi összes évfolyamán megmérettette magát; ezüst- vagy aranykoszorús minősítést ért el.

De folytatjuk a hagyományteremtést: a Költészet napja alkalmával tavaly első ízben megrendezett közös versmondással ünnepeltünk a Klapka téren; továbbá az SZMPSZ-szel karöltve idén is megszervezzük a nyári Harmos Károly rajztábort, s csakúgy a lakszakállasi nyári gimnasztika tábor is.

■ Közben újabb kérdés merült fel bennem: vajon mi lehet az oka, hogy a Komáromi Városi Televízió mind ezekről hírt sem ad az utóbbi időben, a helyi magyar tannyelvű iskolákban történekről (a Selye János Gimnáziumot kivéve) szinte egyáltalán nem tudósít? Hívni kell a városi tévét, vagy jön magától is?

■ Általában hívni kell, de nem biztos, hogy eljönnek.

■ Apropos, gimnázium. A gyerekek számára nem sok a kétszeri törés: az alsó tagozatból átállni a felsőbe, egy tanév elteltével meg az ún. kisgimnáziumba? Mintha „sikk” lenne kisgimnáziumba válni?

■ Lehet. Pedig a gyorsabb tempóval haladni képes gyerekeknek mi már az ötödik osztálytól belső differenciálással teret biztosítunk, a szülő ennek ellenére elviszi a gyereket.

■ Kedves igazgatónő, köszönöm a beszélgetést. További sikeres 60 esztendőt kívánok; további jó utat, komáromi Béke utcai Jókai Mór Alapiskola!